

Vergaderjaar 2008–2009

29 338

Wetenschapsbudget 2004

Nr. 78

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 april 2009

Hierbij zend ik u het overzicht van de «Totale Onderzoek Financiering 2007–2013», het overzicht van de (voorgenomen) uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling van de verschillende departementen. Het overzicht bevat ook gedetailleerde cijfers op artikelniveau. Het TOF-overzicht sluit aan bij de departementale begrotingen voor het jaar 2009, zoals deze op Prinsjesdag 2008 zijn gepubliceerd.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R. H. A. Plasterk

Overzicht Totale Onderzoek Financiering (TOF) 2007–2013

Het – jaarlijkse – overzicht Totale Onderzoek Financiering (TOF) geeft het budgettaire kader weer voor de R&D-uitgaven van de verschillende ministeries. Het voorliggende overzicht is gebaseerd op de opgaven van de ministeries op basis van hun begrotingen 2009.

Niet opgenomen in de TOF-cijfers zijn de middelen voor de WBSO, die voor 2009 een omvang hebben van maximaal 466 miljoen euro.¹ Deze WBSO-gelden zijn niet in het totaalplaatje opgenomen, omdat het niet om directe uitgaven gaat en het internationaal (nog) geen gebruik is om deze fiscale middelen in de R&D-overzichten op te nemen.²

In dit overzicht zijn de in het Coalitieakkoord van 2007 voorziene middelen voor onderzoek en de FES-middelen opgenomen, voor zover daarover inmiddels besluitvorming heeft plaatsgevonden en de middelen zijn overboekend naar de departementale begrotingen.

• De R&D-uitgaven per departement

Tabel 1 bevat voor de periode 2007–2013 de gegevens over de R&D-uitgaven per departement. De cijfers voor 2007 zijn de realisatiecijfers, die voor 2008 de vastgestelde begrotingscijfers, die voor 2009 de cijfers van de ontwerp-begroting en de cijfers voor de jaren 2010–2013 betreffen de meerjarenramingen.

Tabel 1: TOF-cijfers per departement (op kasbasis), in miljoenen euro's (bruto-uitgaven)

Departement	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Algemene Zaken	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6
Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking	82,3	98,6	95,1	92,6	87,6	87,6	87,6
Justitie	20,0	23,9	24,9	24,3	24,6	24,7	24,7
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	1,4	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	2 706,3	2 812,7	2 897,1	2 849,5	2 846,0	2 869,8	2 897,4
Defensie	79,5	84,4	79,7	77,7	77,8	77,9	78,2
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	77,1	104,6	81,9	67,9	68,8	67,7	56,2
Verkeer en Waterstaat	95,1	100,1	103,0	103,0	103,0	103,0	102,9
Economische Zaken	533,7	627,8	641,3	657,1	565,5	603,0	584,9
Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit	202,0	232,5	210,4	202,4	195,5	184,4	184,4
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	3,9	2,9	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Volksgesondheid, Welzijn en Sport	141,3	141,1	137,7	130,6	130,7	126,8	126,3
Totaal	3 943,3	4 231,0	4 277,3	4 210,9	4 105,3	4 150,6	4 148,2

Noot 1: De cijfers van OCW zijn inclusief de bijdrage van LNV aan het onderzoeksgedeelte van de Wageningen Universiteit en de cijfers van LNV zijn exclusief deze bijdrage (in 2009 geschat op ongeveer 90 miljoen euro).

Noot 2: De cijfers van OCW zijn inclusief de bijdragen van de ministeries van VROM, V&W, LNV, SZW en VWS voor de doelfinanciering TNO.

Op basis van de TOF-cijfers kan een globale schatting worden gemaakt van de R&D-uitgaven als percentage van het BBP voor de jaren 2007–2013 (**tabel 2**). Vanwege de vergelijkbaarheid met CBS-cijfers over de overheidsfinanciering van R&D zijn de TOF-cijfers gecorrigeerd voor de middelen naar het buitenland (de bestemmingscategorie «IO» in tabel 4). Hierbij is rekening gehouden met de meest recente CPB-voorspellingen over de omvang van het bruto binnenlands product.

¹ Het bedrag voor 2010 is 475 miljoen euro, voor de jaren daarna 532 miljoen euro.

² De OESO gaat op dit moment wel de mogelijkheden na om internationaal vergelijkbare statistieken te produceren over fiscale maatregelen op het gebied van R&D.

Tabel 2: TOF-uitgaven, in miljoenen euro en als percentage van het BBP

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TOF-totaal (miljoenen euro)	3 943,3	4 231,0	4 277,3	4 210,9	4 105,3	4 150,6	4 148,2
TOF-totaal (exclusief gelden naar het buitenland (miljoenen euro))	3 743,9	3 990,7	4 038,0	3 971,7	3 874,0	3 922,0	3 919,2
TOF-uitgaven (excl. buitenland) als percentage van het BBP, excl. WBSO	0,66	0,69	0,72				

Noot 1: exclusief de middelen van de FES-projecten die nog in voorbereiding zijn.

Noot 2: de ervaring leert dat de CBS-cijfers over de overheidsuitgaven, die ook in de internationale statistieken terecht komen, meestal iets lager uitvallen dan de TOF-gegevens. De reden is dat de cijfers tot stand komen vanuit een verschillende invalshoek (OCW/TOF-cijfers vanuit het perspectief van de financier van R&D versus CBS-cijfers vanuit het perspectief van de uitvoerder van R&D). Wat een financier tot R&D rekent, is dat niet noodzakelijkerwijs ook vanuit het perspectief van de ontvanger en uitvoerder van de middelen.

Noot 3: de gebruikte BBP-cijfers tot en met 2010 zijn de CPB-cijfers van maart 2009 (Centraal Economisch Plan 2009), voor de jaren 2011–2013 is gerekend met een groei van 1 procent per jaar.

De begrotingsstaat van het FES voor het jaar 2009, die onderdeel is van de Miljoenennota 2009, geeft een indicatie van de FES-projecten die in voorbereiding zijn, maar waarvan de middelen nog niet naar de begrotingen van de departementen zijn overgeboekt. Deze maken nog geen onderdeel uit van het TOF-overzicht, maar worden de komende jaren onderdeel van de voorgenomen R&D-inspanningen van de departementen. Omdat de posten breder zijn gedefinieerd dan onderzoek (namelijk als «kennis en innovatie») is nu nog niet aan te geven hoeveel middelen het betreft. Ook via de pijlers 2 en 3 komen de komende jaren nieuwe middelen beschikbaar voor onderzoek, maar nog niet precies duidelijk is om welke bedragen het gaat.

Vanaf 1990 geven de CBS-cijfers een dalende trend te zien voor de omvang van de overheidsfinanciering in relatie tot het BBP. Het laatst bekende realisatiecijfer van het CBS over de overheidsfinanciering van onderzoek in Nederland heeft betrekking op het jaar 2003.¹ Het CBS-cijfer voor 2003 geeft een BBP-percentages overheidsfinanciering van 0,64 (excl. WBSO). In combinatie met de cijfers van tabel 2 kan de conclusie worden getrokken dat het aandeel overheidsfinanciering de weg naar boven heeft gevonden. Vergelijken met de ambities in het Lissabonproces betekent dit overigens wel een (negatief) verschil van ongeveer 1 miljard euro. De stijging in 2009 wordt zowel veroorzaakt door toevoeging van extra middelen uit enveloppegelden en het FES-fonds als door de negatieve groei van het BBP.

Tabel 4 bevat de gedetailleerde cijfers per departement (2008 betreft vastgestelde begrotingscijfers, 2009 de cijfers van de ontwerpbegroting). In deze tabel is een zo goed mogelijk onderscheid gemaakt naar twee hoofdtypen van overheidsfinanciering, namelijk projectfinanciering en institutionele financiering.² Bij projectfinanciering gaat het primair om tijdelijke financiering, in de vorm van projecten of programma's, veelal op basis van een ingediend project- of programmavoorstel voor de uitvoering van onderzoeksactiviteiten. Bij institutionele financiering gaat het om langere termijn financiering van onderzoeksinstituten, waarbij de betreffende instelling meer of minder vrijheid heeft om onderzoeksactiviteiten uit te voeren.³ Onderstaande tabel geeft een overzicht van de TOF-cijfers naar type financiering en departement.

¹ Met ingang van het jaar 2003 presenteert het CBS nog slechts één keer per twee jaar cijfers over de financieringsbronnen van de Nederlandse R&D. De reden is dat EUROSTAT volgens verordening 753/2004 dit gegeven slechts één keer per twee jaar opvraagt. Door problemen met het vaststellen van de R&D-uitgaven van de universiteiten (het betreft vanaf 2004 een schatting) heeft het CBS geen financieringscijfers meer gepubliceerd na 2003. De verwachting is dat het CBS medio 2009 met nieuwe financieringscijfers zal komen.

² In OESO verband is medio 2008 een project van start gegaan dat gericht is op het ontwikkelen van internationale vergelijkbare indicatoren op het gebied van publieke financiering. Het onderscheid naar project- en institutionele financiering staat centraal en de belangrijkste bron voor de indicatoren zijn de cijfers die in de verschillende landen over de overheidsfinanciering worden verzameld en vergelijkbaar zijn met de TOF-cijfers. Nederland leidt dit project.

³ Over de Nederlandse publieke financiering in de periode 1975–2005, dat ook gebaseerd was op het onderscheid naar project- en institutionele financiering, heeft het Rathenau Instituut in 2007 een rapport gepubliceerd (Versleijen, A. (ed.), Dertig jaar publieke onderzoeksfinanciering in Nederland 1975–2005, Den Haag).

Tabel 3: TOF-uitgaven, naar type financiering en departement, 2009 (in procenten van het totaal)

	institutioneel	project
Algemene Zaken	0,0	100,0
Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking	2,0	98,0
Justitie	79,0	21,0
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	100,0	0,0
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	82,2	17,8
Defensie	63,3	36,7
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	44,4	55,6
Verkeer en Waterstaat	46,9	53,1
Economische Zaken	22,6	77,4
Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit	85,4	14,6
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	0,0	100,0
Volksgesondheid, Welzijn en Sport	20,7	79,3
Totaal	67,6	32,4

Noot: de cijfers zijn inclusief de financiering naar het buitenland (dit in tegenstelling tot de cijfers in het rapport van het Rathenau Instituut, waarin de financiering zich richt op onderzoek in Nederland).

Tabel 4: TOF-overzicht 2009, per artikel, per departement, op kasbasis, in miljoenen euro (bruto uitgaven)

Artikelnr.	Begrotingsartikel	2008	2009	% R&D	NABS	NABS-categorie	Best.
III Algemene Zaken							
<i>(Projectfinanciering)</i>							
1	WRR: Wetenschappelijke studies	0,7	0,8	100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	R
Totaal Algemene Zaken		0,7	0,8				
V Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking							
<i>(Institutionele financiering)</i>							
2.8	Stichting Instituut Clingendael	0,3	0,3	10	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	SO
11.1	Subsidie Koninklijk Instituut voor de Tropen	1,7	1,7	25	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	SO
<i>(Projectfinanciering)</i>							
10.7	Onderzoeksprogramma	25,7	25,8	100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	IO
4.1	Centraal programma GMV	0,6	0,5	5	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	IO
6.1	Landenspecifieke sectorale samenwerking	58,8	57,0	5	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	IO
6.2	Thematische samenwerking	7,0	7,2	5	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	IO
10.4	Speciale activiteiten	4,5	2,6	5	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	IO
Totaal Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking		98,6	95,1				
VI Justitie							
<i>(Institutionele financiering)</i>							
91	WODC: Personele uitgaven	4,7	4,7	3	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	R
91	WODC: Wetenschappelijke periodieken	0,1	0,1	100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	R
01.13	WODC: Intern wetenschappelijk onderzoek	0,5	0,5	100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	R
13.2.1	Nederlands Forensisch Instituut	12,7	14,4	21	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	SO
<i>(Projectfinanciering)</i>							
91	WODC: Extern wetenschappelijk onderzoek	5,9	5,2	10	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	SO
Totaal Justitie		23,9	24,9				

Artikelnr.	Begrotingsartikel	2008	2009	% R&D	NABS	NABS-categorie	Best.
VII Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties							
<i>(Institutionele financiering)</i>							
12.4	Centrale kennisfunctie		1,6	100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	Proj.
12.1	Algemeen: apparaat	1,5		100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	Proj.
<i>(Projectfinanciering)</i>							
01.1	Grondwet en democratie	0,1		100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	Proj.
Totaal Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties		1,6	1,6				
VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschap							
<i>(Institutionele financiering)</i>							
7.10	Eerste geldstroom universiteiten (inclusief WU-bijdrage)	1 951,1	1 946,5				
7.10	NUFFIC	4,0	3,8	15	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	SO
7.10	ASC			55	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	SO
7.10	UNU-MERIT	0,6	0,6	75	13.5	Sociale wetenschappen	SO
14.4	RACM	9,0	10,8	30	10.0	Cultuur, recreatie, religie en massamedia	R
14.4	Instituut Collectie Nederland (ICN)	2,2	1,9	18	10.0	Cultuur, recreatie, religie en massamedia	R
14.4	RKD	0,3	0,3	6	10.0	Cultuur, recreatie, religie en massamedia	R
14.4	Subsidie Boekmanstichting	0,9	1,0	100	10.0	Cultuur, recreatie, religie en massamedia	SO
16.1	NWO (schatting aandeel instituten)	126,0	125,0	92			
16.1	KNAW	77,1	76,0				
16.1	Koninklijke Bibliotheek	4,5	4,5	10	10.0	Cultuur, recreatie, religie en massamedia	R
16.1	CPG	0,5	0,5	100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	R
16.1	Nationaal Centrum Biodiversiteit	5,0	5,0	100	13.1	Natuurwetenschappen	Naturalis
16.1	TNO basis- en doelfinanciering	115,0	113,4				
16.1	Primatecentrum (BPRC)	9,5	9,4	100	7.0	Gezondheid	SO
16.1	Nationaal Herbarium	1,2	1,2	100	13.1	Natuurwetenschappen	
16.1	NLR	0,9	0,9	100	3.0	Exploratie en exploitatie van de ruimte	GTI
16.1	Deltares	2,2	2,2	100	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	GTI
16.1	MARIN	0,9	0,9	100	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	GTI
16.1	STT	0,2	0,2	100	12.2	Technische wetenschappen	SO
16.1	EMBC	0,7	0,7	100	13.1	Natuurwetenschappen	IO
16.1	EMBL	3,8	4,0	100	13.1	Natuurwetenschappen	IO
16.1	ESA	32,9	32,7	100	3.0	Exploratie en exploitatie van de ruimte	IO
16.1	CERN	30,4	31,5	100	13.1	Natuurwetenschappen	IO
16.1	ESO	6,3	6,5	100	13.1	Natuurwetenschappen	IO
16.1	Nader te verdelen	0,3	0,7	100	13.0	Niet in te delen wetenschappen	
<i>(Projectfinanciering)</i>							
14.4	Culturele zaken: onderzoek	0,8	0,8	100	10.0	Cultuur, recreatie, religie en massamedia	Proj.
16.1	NWO (schatting aandeel projecten)	164,3	162,9	92			
16.2	FES (inclusief Bsik)	94,7	84,5	100	13.0	Niet in te delen wetenschappen	
16.2	Genomics	15,0	36,0	100	12.3	Medische wetenschappen	NWO
16.2	Smart Mix	4,9	0,0	100	13.0	Niet in te delen wetenschappen	NWO
16.2	EET	1,0	0,4	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
16.2	Talentedkracht	0,3	0,4	100	9.0	Onderwijs	Proj.
16.2	Kust- en zeeonderzoek	2,0	2,0	100	1.0	Exploratie en exploitatie van het aards milieu	NWO
16.2	ASTRON/LOFAR	2,0	2,0	100	13.1	Natuurwetenschappen	NWO
16.2	Grootschalige researchinfrastructuur	10,0	16,0	10	13.0	Niet in te delen wetenschappen	NWO
16.2	Gezondheidsonderzoek	0,0	1,5	100	13.3	Medische wetenschappen	NIVEL

Artikelnr.	Begrotingsartikel	2008	2009	% R&D	NABS	NABS-categorie	Best.
16.2	Vernieuwingsimpuls (incl. vrouwen-component)	90,6	165,6	100	13.0	Niet in te delen wetenschappen	U
16.2	Doelgroepen instrumenten	13,0	14,0	100	13.0	Niet in te delen wetenschappen	NWO
16.2	Graduate schools	1,0	3,0	100	13.0	Niet in te delen wetenschappen	NWO
16.3	Nationale coördinatie	12,5	11,6	100	13.0	Niet in te delen wetenschappen	Proj.
16.3	Bilaterale samenwerking	3,1	4,2	100	13.0	Niet in te delen wetenschappen	Proj.
diverse	Onderwijsonderzoek (diverse artikelen)	11,9	11,9	100	9.0	Onderwijs	Proj.
	Totaal Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	2 812,7	2 897,1				
	X Defensie						
	<i>(Institutionele financiering)</i>						
U9049	TNO-programmafinanciering	51,8	50,0				
U9049	NLR-programmafinanciering	0,5	0,5	100	14.0	Defensie	TNO
	<i>(Projectfinanciering)</i>						
U9049	Onderzoek en technologie	21,4	18,3	100	14.0	Defensie	TNO
U9049	Kennisgebruik BS	10,8	10,9	100	14.0	Defensie	TNO
	Totaal Defensie	84,4	79,7				
	XI Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer						
	<i>(Institutionele financiering)</i>						
91.84.59	Apparaat Planbureau Leefomgeving (PBL)	44,8	36,4	20	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	R
	<i>(Projectfinanciering)</i>						
02.79.81	Onderzoek (DGW)	0,9	0,7	75	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
03.79.81	Onderzoek (DGW)	0,5	0,5	65	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
05.79.81	Onderzoek (DGW)	6,8	6,2	85	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
41.02.02	FES-projecten	18,5	10,0	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
41.02.06	Monitoring Nota Ruimte	1,3	1,2	100	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
42.04.06	Onderzoek stedelijk gebied	0,1	0,1	100	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
43.14.10	Beperken van verzuring en groot-schalige luchtverontreiniging	2,4	2,6	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
44.16.02	Verbeteren van de milieukwaliteit van de bodem	1,8	1,2	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
44.18.04	Saneren van verontreinigde bodems	0,6	0,3	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
44.20.06	Verbeteren van de milieukwaliteit van water	0,5	0,5	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
44.24.10	Bevorderen van duurzame landbouw	0,4	0,6	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
45.28.04	Verminderen van geluidhinder	0,5	0,2	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
46.34.02	Veilig gebruik van chemische stoffen	0,3	0,9	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
46.36.04	Reductie van milieubelasting door afvalstoffen	0,7	0,9	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
46.38.06	Bescherming tegen straling	0,5	0,6	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
46.40.08	Verantwoorde toepassing van ggo's	0,2	0,3	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
47.42.01	Adequaat generiek via ruimtelijke maatregelen	0,2	0,2	100	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
47.42.02	Strategieontwikkeling en adequaat generiek instrumentarium	1,3	1,5	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
47.42.02	Adequaat generieke milieumaatregelen / RIVM	11,6	6,1	31	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	SO
47.42.03	Adequaat generiek instrumentarium	0,1	0,1	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
47.46.08	Gecoördineerd milieubeleid voor industrie en MKB	0,2	0,6	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
48.48.02	Bepalen van de aanvaardbaarheid van risicovolle situaties	0,5	0,5	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
48.54.01	Kennis voor klimaat	10,0	10,0	100	2.0	Milieubeheer en milieuzorg	Proj.
	Totaal Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	104,6	81,9				

Artikelnr.	Begrotingsartikel	2008	2009	% R&D	NABS	NABS-categorie	Best.
XIII Verkeer en Waterstaat							
<i>(Institutionele financiering)</i>							
XII 31	Integraal waterbeleid (STOWA)	0,1	0,1		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	STOWA
XII 32	Veiligheid en mobiliteit (SWOV)	4,0	4,0	8	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	SWOV
XII 33	Veiligheid gericht op de beheersing van veiligheidsrisico's	0,1	0,0	0	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
XII 35	Mainports en logistiek (NLR)	24,3	24,4	33	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	NLR
XII 39	Bijdragen infrastructuurfonds en BDU	2,6	2,6	0	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	KpVV en CVOV CROW
XII 40.01	Subsidies CROW	0,6	0,6		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	
XII 40.01	Subsidie Cornelis Lelystichting	0,3	0,3		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	SO
XII 40.01	Deltares	9,7	9,8		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	GTI
XII	Subsidie PSIBouw	2,0	3,9		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	
XII	Subsidie NNI	0,7	0,7		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	
XII	Subsidie Regieraad	1,0	1,0		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	
XII	Subsidie Energiebureau	0,7	0,7		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	
XII	Samenwerkingsovereenkomst TUD	0,2	0,2		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	
<i>(Projectfinanciering)</i>							
XII 31	Integraal waterbeleid	9,5	9,5	12	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
XII 32	Veiligheid en mobiliteit (proj.)	1,4	1,5	3	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
XII 33	Veiligheid gericht op beheersing van risico's	2,7	2,7		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	
XII 34	Betrouwbare netwerken en acceptabele reistijd realiseren	3,0	3,5	3	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
XII 35	Mainports en logistiek (proj.)	0,8	0,8	1	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
XII 36	Kwaliteit leefomgeving en toename mobiliteit	0,3	0,3	0	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
XII 37	Weer, klimaat, seismologie en ruimtevaart	11,5	11,3		1.0 /3.0		KNMI
XII 38	Inspectie Verkeer en Waterstaat	1,2	1,2	1	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
XII 41	Ondersteuning functioneren	1,6	2,2	1	4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
<i>(Bijdragen infrastructuurfonds)</i>							
IF 11	HWS	7,0	7,0		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
IF 11.01	HWS Beheren en onderhoud waterkeren	0,2	0,2		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
IF 11.02	HWS Beheren en onderhoud en ontwikkeling waterbodems	0,2	0,2		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
IF 12	Kennis en innovatie	9,9	9,9		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
IF 12	HWN Aanleg, benutting	3,4	3,4		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
IF 15	Kennis en innovatie	0,5	0,5		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
IF 15.03	HVVN Aanleg realisatie	0,5	0,5		4.0	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	Proj.
Totaal Verkeer en Waterstaat		100,1	103,0				

Artikelnr.	Begrotingsartikel	2008	2009	% R&D	NABS	NABS-categorie	Best.
XII Economische Zaken							
<i>(Institutionele financiering)</i>							
01.40 010	Bijdrage aan het Nmi	14,4	14,6	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO
02.45 010	Bijdrage aan TNO	29,4	29,1				
02.45 020	Bijdrage aan Topinstituten	19,9	0,3	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO
02.45 030	Bijdrage aan STW	18,5	18,0	100	6.0	Industriële productie en technologie	NWO
02.045 100	Bijdrage aan NIVR	10,4	9,8	100	3	Exploratie en exploitatie van de ruimte	GTI
02.45 110	Bijdrage aan NLR	2,3	2,2	100	3	Exploratie en exploitatie van de ruimte	GTI
02.45 120	Bijdrage aan div. instituten: MARIN	2,5	2,5	100	4	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	GTI
02.45 130	Bijdrage aan div. instituten: WL Hydraulics	1,7	2,3	100	4	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	GTI
02.45 140	bijdrage aan overige instituten	0,2	0,2	100	11	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	SO
02.45 160	Bijdrage aan NML	0,4	0,3	100	4	Transport, telecommunicatie en ov. Infrastructuren	SO
02.45 255	Bijdrage aan WCFS+	11,3	10,2	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO
02.45 280	Bijdrage aan Holst Centrum	8,0	11,2	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO
04.01 400	Bijdrage aan ECN	39,4	31,5	100	5	Energie	GTI
08.10 010	Bijdrage aan personeel CPB	2,8	2,7	25	11	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	R
08.10 020	Materieel CPB	0,6	0,6	25	11	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	R
09.10 010	Bijdrage aan CBS	9,0	9,2	5	11	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	R
<i>(Projectfinanciering)</i>							
02.01 810	Opdrachten en onderzoek innovatie (infr)	1,2	0,3	40	6.0	Industriële productie en technologie	Proj.
02.01 820	Beleidsexperimenten DGI	2,4	1,8	25	6.0	Industriële productie en technologie	Proj.
02.25 040	Innovatievouchers	25,4	26,2	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO
02.25 050	Innovatie prestatiecontracten	4,0	4,5	20	6.0	Industriële productie en technologie	O
02.25 060	TechnoPartner algemeen	0,0	0,0	20	6.0	Industriële productie en technologie	R
02.25 070	Seed-regeling	3,7	4,9	20	6.0	Industriële productie en technologie	R
02.25 080	Subsidieregeling Kennisexploitatie	2,3	1,9	20	6.0	Industriële productie en technologie	R
02.25 090	ICT-kennis en -innovatie	0,0	0,0	70	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.25 110/111	Innovatiekredieten	4,3	15,5	100	6.0	Industriële productie en technologie	O
02.45 040	Innovatieve onderzoeksprogramma's	21,9	15,6	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 050	Kennisimpuls actielijn I	4,9	4,1	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 060	Bsik-projecten EZ	36,3	37,4	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 210	Innovatieprogramma's algemeen	0,0	15,6	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 230	TTI Water	6,0	7,1	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 235	InnoWATOR	4,8	5,1	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 260	Food and Nutrition Delta	8,7	11,1	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 281	Micro-elektronicastimulering	39,2	9,9	100	6.0	Industriële productie en technologie	Proj.
02.45 282	Point One	15,2	35,5	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 283	Point One Tenders	3,6	4,1	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 330	CTMM	4,0	3,6	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 340	BMM	3,9	7,0	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 355	Scheidingstechnologie	4,0	3,4	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 600	Internationale ruimtevaart-programma's	69,5	70,7	100	3.0	Exploratie en exploitatie van de ruimte	IO
02.45 620	Bevordering civiele luchtvaart	2,6	0,4	100	6.0	Industriële productie en technologie	O
02.45 630	Luchtvaartkredietregeling niet EU-relevant	11,2	14,0	100	6.0	Industriële productie en technologie	O
02.45 640	Actieplan Life sciences / Biopartner	1,3	0,4	70	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 650	Smart mix	16,4	14,8	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 660	Katalyse	0,1	0,1	70	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 705	Innovatiesubsidie Samenwerkingsprojecten	43,2	45,1	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 710	IS Opkomende markten	5,6	4,6	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 720	Kredietregeling IS	0,2	0,2	100	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
02.45 730/2	Uitdagingsfaciliteit	7,4	2,2	100	6.0	Industriële productie en technologie	O
02.45 900	Technologische vernieuwingen	0,0	0,0	100	3.0	Exploratie en exploitatie van de ruimte	IO
02.45 910	Nationaal Actieplan Elektronische Snelwegen	0,0	0,0	70	6.0	Industriële productie en technologie	R/O
03.10.div	Regio's	7,0	11,7		6.0	Industriële productie en technologie	SO/O

Artikelnr.	Begrotingsartikel	2008	2009	% R&D	NABS	NABS-categorie	Best.
04.01 500	Diverse programma-uitgaven energie	8,1	8,1	100	5.0	Energie	SO/O
04.20 010	Programma's Duurzame Energie	10,0	10,9	100	5.0	Energie	SO/O
04.20 015	Programma Energie-efficiency	3,8	2,5	75	5.0	Energie	SO/O
04.20 400	Lange termijn onderzoek	42,8	48,4	100	5.0	Energie	SO/O
04.20 410	Transitiemanagement	9,2	12,6	100	5.0	Energie	SO/O
04.20 911	Afw. oude programma's energie-efficiency	0,1	0,1	100	5.0	Energie	SO/O
04.50 040	Opdrachten en onderzoek bodembeheer	1,5	1,3	40	1.0	Exploratie en exploitatie van het aards milieu	TNO
10.40 130	Nationaal Actieplan Elektronische Snelwegen	4,0	10,0	70	6.0	Industriële productie en technologie	R/O
10.40 131	Nationaal Actieplan Elektronische snelweg (2)	4,3	9,9	70	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
10.40 140	ICT-beleid	13,3	13,9	70	6.0	Industriële productie en technologie	SO/O
	Totaal Economische Zaken	627,8	641,3				
	XIV Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit						
	<i>(Institutionele financiering)</i>						
26.16 2495	Bekostiging DLO Kennisbasis	44,4	42,6	100	8.0	Landbouw	DLO
26.16 2500	Autonome bijdragen DLO	3,9	4,0	100	8.0	Landbouw	DLO
26.16 2535	Basisfinanciering overige instellingen	0,8	2,1	100	8.0	Landbouw	NI
26.15 2475	Bijdrage Innovatienetwerk	3,9	3,9	100	8.0	Landbouw	NI
26.16 2450	DLO wettelijke onderzoekstaken	53,6	52,6	100	8.0	Landbouw	DLO
16.15 2445	DLO onderzoeksprogramma's	94,4		100	8.0	Landbouw	DLO
26.16.24.(div.)	DLO onderzoeksprogramma's		74,6	100	8.0	Landbouw	DLO
	<i>(Projectfinanciering)</i>						
26.16 2555	Ontwikkeling kennisbeleid	8,0	7,1	100	8.0	Landbouw	NI
26.16 2550	Vernieuwing onderzoeksinfrastructuur	18,5	14,4	100	8.0	Landbouw	NI
26.15 2455	Overige onderzoeksprogrammering	4,9	9,2	100	8.0	Landbouw	NI
	Totaal Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit	232,5	210,4				
	XV Sociale Zaken en Werkgelegenheid						
	<i>(Projectfinanciering)</i>						
98	Algemeen	2,9	3,6	100	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	Proj.
	Totaal Sociale Zaken en Werkgelegenheid	2,9	3,6				
	XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport						
	<i>(Institutionele financiering)</i>						
42.01	Programma-uitgaven gezondheidszorg (1)	13,0	13,0	0	7.0	Gezondheid	NKI
43.01	Programma-uitgaven langdurige zorg	4,4	4,5	0	7.0	Gezondheid	NIVEL
44.01	Programma-uitgaven maatschappelijke ondersteuning	1,1	0,7	0	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	VJI
98.02	Apparaatsuitgaven algemeen (VWS)	0,2	0,2	0	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	VWS
98.02	Apparaatsuitgaven algemeen	1,6	1,2	1	11.0	Politieke en soc. systemen, structuren/processen	SCP
98.02	Apparaatsuitgaven algemeen	9,0	9,0	4	7.0	Gezondheid	RIVM
	<i>(Projectfinanciering)</i>						
41.01	Programma-uitgaven volksgezondheid (1)	107,3	104,9	18	7.0	Gezondheid	ZonMw
41.01	Programma-uitgaven volksgezondheid (2)	3,7	3,3	1	7.0	Gezondheid	NWO
42.01	Programma-uitgaven gezondheidszorg	1,0	1,0	0	7.0	Gezondheid	Proj.
	Totaal Volksgezondheid, Welzijn en Sport	141,1	137,7				
	Totaal generaal	4 231,0	4 277,3				